

אמר עולא, בטעם מחלוקתם של בית שמאי ובית הלל: פליגי בה תרי אמוראי במערבא, ומאן ניהו? רבי יוסי בר אבין, ורבי יוסי בר זבירא.

חד מינייהו אמר: טעמא דבית שמאי שמדליק ח' נרות ביום הראשון, דזהו כנגד ימים הנכנסין, העתידין לבוא.

וטעמא דבית הלל שמדליק ביום הראשון נר אחד, כנגד ימים היוצאין, והיום שעומד בו נחשב עם הימים שעברו.

וחד מינייהו אמר: טעמא דבית שמאי כנגד פרי החג, שביום הראשון של חג הסוכות היו קרבים י"ג פרים, וכל יום מימי חול המועד פוחתים מספר הפרים עד שביום השביעי היו קרבים שבעה פרים. וכמו כן בהדלקת נר חנוכה ממעט והולך וביום האחרון ידליק נר אחד.

וטעמא דבית הלל שמוסיף והולך, משום דמעלין בקדש ואין מורידין [וילפינן להאי כללא מקרא במסכת מנחות צט א].

אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן: שני זקנים היו בצידן, אחד עשה הדליק כדברי בית שמאי, ואחד עשה כדברי בית הלל.

זה שעשה כדברי בית שמאי נותן טעם לדבריו שזהו כנגד פרי החג.

וזה שעשה כדברי בית הלל נותן טעם לדבריו משום דמעלין בקדש ואין מורידין⁽¹⁷⁾.

תנו רבנן: נר חנוכה — מצוה להניחה על פתח ביתו מבחוץ. שיטת רש"י שמניחה בפתח הבית הפתוח לחצר, ושיטת תוס' [בד"ה מצוה] שמניחה בפתח החצר,

להדר ולכן הידור זה גם לבדו טעון ברכה, ועוד שיש לחלק בין שאר הידורים במצוות לבין הידור של נר חנוכה, שבכל המצוות ההידור הוא בגוף המצוה ממש כמו באתרוג בעצמו או בספר תורה בעצמו, אבל בנר חנוכה ההידור אינו בגוף המצוה אלא נוסף עליה, וכזה הידור טעון ברכה לעצמו.

ומביא האבי עזרי שמדברי הגרי"ז בהסבר שיטת הרמב"ם עולה שחולק בסברא זו וסובר שגם הידור של נר חנוכה נחשב כהידור בגופה של המצוה, ואינו הידור נפרד ממנה. ומענין לענין ראה עוד בהערה מספר 36.

16. מי שיש לו ביום שלישי של חנוכה ב' נרות ובלבד להדליק, נחלקו בזה האחרונים: הבית הלוי אמר שידליק רק נר אחד כי אין מקום להידור כשאינו מדליק נרות כנגד אותו היום

ממש.

האבי עזרי חולק וסובר בפשיטות שצריך להדליק כפי הנרות שיש לו אפילו שהם פחות ממספר הימים.

ובמשנה ברורה (תרעא, ה) כתב בפשיטות כדעת הבית הלוי.

17. צריך ביאור מדוע הגמרא הביאה את המעשה של שני זקנים שהיו בצידן, ואיזה תוספת מתחדשת מזה.

הרי"ף הביא את המעשה של ב' זקנים, ובביאור הגר"א כתב שמוכח מהרי"ף שסבר שהלכה שכל אחד מבני הבית מדליק, וכפסק הרמ"א, ולא כפסק השולחן ערוך.

וכונת הגר"א לכאורה, שהרי התוס' הוכיחו את שיטתם שרק בעל הבית מדליק, כי אם ידליקו כמה מבני הבית נמצא שאין היכר כלל